

Özgür Doğan ve Orhan Eskiköy'ün yönettiği bol ödüllü 'İki Dil Bir Bavul' gösterimde

Bu film, hayatın kurmacası

2010'da
İstanbul
Dreams'

Kültür

Servisi -

İstanbul 2010

Avrupa Kültür

Başkenti Ajansı'nca

desteklenen ve

'Anadolu Ateşi

Dans Topluluğu'

işbirliğiyle

sahnelenecek

olan "İstanbul

Dreams" projesi dün

basın toplantısıyla tanıtıldı. 2010

Ekim'de sahnelenmesi planlanan

proje, dans ve müzik performansıyla

İstanbul'u yorumlayacak. Projeye

dair bilgiler, projenin sanat

yönetmeni, Anadolu Ateşi Dans

Topluluğu Genel Sanat Yönetmeni

Mustafa Erdoğan ve İstanbul 2010

Avrupa Kültür Başkenti Ajansı

Yürütme Kurulu Başkanı Şekib

Avdagiç tarafından paylaşıldı.

Erdoğan gösteri için, "Günümüz

İstanbul'undan başlayıp geri

dönüşlerle kentin görkemli

tarihini anlatacağız. Kendine özgü

bir sahne dokusu olan bu

gösteride Orhan Pamuk'un Yahya

Kemal'in İstanbul'u var" dedi.

Toplantıda bir gazetecinin, "Bu proje,

projelerin yeterliliklerine karar

veren Artistik Kurul'ca

reddedilmişti. Artistik Kurul'un

reddettiği projeyi Yönetim

Kurulu nasıl kabul ediyor?"

sorusuna ilişkin Avdagiç, "Artistik

Kurul projeleri değerlendirir ama

son kararı Yürütme Kurulu verir;

dolayısıyla burada bir çelişki yok"

derken, Erdoğan "Bu bilgiyi yeni

duyuyorum" dedi. Birbirinden

bağımsız olarak İstanbul'a gelen

dört kadın, üç erkek karakterin

hikâyesini aktaracak olan proje,

Boğaz'ın özel bir konum

kazandırdığı şehrin birleştirici

etkisine "su konsepti" ile vurgu

yapacak. 10 temsil için Avrupa

turnesine çıkacak gösterinin yaklaşık

10 yıl süreyle sahnelenmesi

planlanıyor.

ÖZLEM ALTUNOK

U rfa'nın Demirci köyünde bir okul... Yeni mezun Türk öğretmen Emre ve Kürt öğrencileri Zülküf, Rojda, Vehip... Mekan da, kişiler de, olay da gerçek. Sorunsa gayet net: Aynı dili konuşmamak. Yönetmen Orhan Eskiköy ve Özgür Doğan, bol ödüllü filmi 'İki Dil Bir Bavul'da naif bir dille anlattıkları bu dil sorununu 'hayatın kurmacası' diye nitelerek hedefledikleri gibi 'Aynanın kendisi olmayı' başarıyorlar. Son olarak Altın Portakal'dan 'En İyi İlk Film' ödülüyle dönen yönetmenlerle filmi hakkında konuştuk...

- Bu kadar sert, ağır, travmatik bir meseleyi nasıl bu kadar yumuşak anlatabildiniz?

ORHAN ESKİKÖY - Çünkü hayata baktığımızı yansıtıyor, önünüze önce insan sevgisini koyunca daha kontrollü olabiliyor ve bir denge tutturabiliyorsunuz. En çok da temsil sorununu düşünerek 'ne yapsak da sadece aynanın kendisi olsun' diyerek yola çıktık. Herkes sorunları konuşuyor, evet bir sürü sorunumuz var, ama çözüm sorunun içinde ve bunun birleştiği yer de insan sevgisi, adalet duygusu...

- Peki, meseleyi burasından yakalama, yani anadilde eğitim sorununu bu yolla anlatma fikri kimin?

ESKİKÖY - Hayatımızdaki önemli hikâyeleri keşfetmek için bazen katalizörler gerekiyor. Öğretmen bir arkadaşımız derste sobayı yakmak için çocuklardan gaz istiyor, çocuklar gaz yerine kerpeten getiriyor. Çünkü gaz Kürtçede kerpeten demek. Üstelik bunu yaşayan arkadaşımız da bir Kürt'tü! Katalizör işte o noktada devreye girdi...

DOĞAN - Yaşadığımız şeyleri sıradanlaştırıyoruz, bu ülkedeki 100 binlerce Kürt'ün yaşadığı bu sorunu da sıradanlaştırmıştık. Ben de çocukken aynı süreçlerden geçtiğim için kendi çocukluğuma döndüm ve hikâyeyi yazmaya başladık.

- Sizin hikâyeniz nasıl işlemiştiniz o günlerde?

DOĞAN - Muş Vartoluyum. Ailemin bütün derdi bizi köyden çıkarmak ve okumamızı sağlamaktı. Bu yüzden bire bir sıkıntı yaşamadım ama

uyum sağlama sorunları yaşadım. Mesela Trabzon'a taşındığımızda ilk Türkçe dersinde öğretmen bize 'Bir elin nesi var, iki elin sesi var' atasözü hakkında bir kompozisyon yazın demişti. Ben ne atasözünün anlamını biliyordum ne de kompozisyonun ne demek olduğunu... Ağlamaya başlamıştım.

ESKİKÖY - Aynı sahneler bugün de devam ediyor... Bu benzer hikâyelerin üzerine gittik ve o tekrar eden, herkesin bildiği ama kimsenin söylemediği 'hayatın kurmacası'nı filme çektik.

- Bölgede film çekmek için gerekli izni aldıktan sonra uygun bir köy ve yeni tayin olmuş uygun bir öğretmeni arayışına girerek gerçeklik üzerinden ilerlemek istemişsiniz. Neden daha kurgusal bir anlatımı tercih etmediniz?

DOĞAN - Belgesel sinemanın inandırıcılık boyutunu çok önemsiyoruz. O yüzden filmde de gerçek mekân, oyuncu ve olay örgüsü var. Bu ısrar da iyi bir sonuç verdi; çünkü seyircinin gerçek-

Yönetmen Özgür Doğan ve Orhan Eskiköy ile filmin oyuncusu Emre Şahin (ortada).

likten kaçma şansını ortadan kaldırdık. Filmi olabildiğince insan gözüne yakın bir noktadan çekerek, seyirci o sınıfta yaşananları gözlüyor gibi olsun istedik. Bu da sorunun açık seçik görünmesini ve seyircinin duruma yabancılaşmamasını sağladı.

- Filmde bir eğitim yılı boyunca çocukların aldığı yolu takip ediyoruz adım adım. Siz o süreçte ilk elden neler gözlemlediniz?

ESKİKÖY - 9 ay boyunca köyde 1 aylık aralıklarla 10'ar gün kalarak, hem mevsimleri hem çocukların gelişimini takip ederek bir akış belirlemiştik. Çocukların gelişim sürecini aktarırken dili öğrenme ve yazıya dökme kısmını göstermekte zorlandık. Süreci olduğu gibi, tekrarlar üzerinden verirken detayları göstermek zordu.

DOĞAN - Çünkü zaten değişen bir şey yoktu. Türkçeyi teknik olarak öğrenseler de içselleştiremediler, finalde de gördüğümüz gibi hayatları, günlük yaşamları Kürtçe dönüyor o çocukların.